

8 Produktionsmedel inom jordbruket

I kapitel 8 redovisas uppgifter om jordbrukarnas inköp av traktorer och andra maskiner och redskap. Vidare redovisas uppgifter om länsstyrelsernas förprovning av byggnader sammanställda av Jordbruksverket. Dessutom redovisas statistik rörande försäljningen till jordbruket av bekämpningsmedel och handelsgödsel samt produktion av jordbrukets fodermedel. Statistik över bekämpningsmedel och handelsgödsel i jordbruket redovisas också i kapitel 12.

Sammanfattning

Traktorer

Totalt levererades 3 500 traktorer till det svenska jordbruket under år 2002, vilket var 100 färre än 2001. Det genomsnittliga effektuttaget uppgick till 79,0 kilowatt. Sedan 1990 har det genomsnittliga effektuttaget på inköpta traktorer ökat med runt 30 % (**tabell 8.1**).

Värdet av jordbrukets inköp av traktorer uppgick till 1 645 milj. kr. I fasta priser har värdet av traktorinköpen ökat med knappt 13 % sedan 1990 (**tabell 8.2**).

Övriga maskiner och redskap

Inköp av andra maskiner och redskap än traktorer uppgick till 2 462 milj. kr under 2002. Dominerande var redskap för skörd och tröskning som uppgick till 791 milj. kr. eller 32 % av jordbrukets totala inköp av maskiner och redskap exklusive traktorer. I fasta priser har jordbrukets inköp av övriga maskiner och redskap minskat med 27 % sedan 1990 (**tabell 8.2**).

Förprovning av byggnader

Under 2003 förprovades flest byggnader i Västra Götalands län följt av Kalmar län och Skåne län. De flesta förprovningar avser byggnader för ”övrig nöt”, ”mjölkkor” eller ”hästar” (**tabell 8.3**).

Utsäde

Officiell statistik saknas beträffande utsädesmängder. Statens utsädeskontrolls uppgifter om certifierade utsädesmängder kan dock ses som en uppskattning av den totala försäljningen av utsäde.

Av **tabell 8.4** framgår att det totalt certifierades ca 188 500 ton utsäde av fröburna växtslag och ca 24 400 ton potatis under 2002/2003. Under samma period importerades knappt 4 400 ton fröburna växtslag som införts från annat land inom EES-området. Vad gäller utsädespotatis finns inget krav på införselanmälan vid import från annat EES-land. Därmed finns heller inga tillförlitliga uppgifter om kvantiteten importerat potatisutsäde.

Bekämpningsmedel

Tabell 8.5 visar försäljningen av bekämpningsmedel i ton under perioden 1990–2002 och i milj. kr under perioden 1990–2000. Som synes dominerar försäljningen av ogräsmedel, såväl volymmässigt som värdemässigt. För samtliga slag av bekämpningsmedel gäller att kvantiteterna varierar mellan enskilda år under perioden. Den statliga prisregleringsavgift som infördes 1986 på jordbrukskemikalier avskaffades i december 1992.

Förekomsten av olika slags preparat inom varje grupp av bekämpningsmedel och tillkom-

sten av nya medel på marknaden gör det svårt att tolka kvantitetsuppgifterna. Övergång till mer verksamma substanser och/eller ändrade koncentrationer kan medföra att en förbättrad effekt erhålls utan att detta avspeglar sig i kvantitetsciffrorna.

Uppgifterna om värde i **tabell 8.5** baseras på Jordbruksverkets sammanställning av prisuppgifter från återförsäljare. Då mängduppgiften avser försäljning till återförsäljare utgör försäljarnas lagerhållning en osäkerhetskälla. Fr.o.m. år 2000 tas inte värdestatistiken fram längre.

Uppgifter gällande trädgårdsodlingen saknas för senare år. Fr.o.m. 1997 gör Jordbruksverket även beräkningar för trädgårdsnäringen. Tidigare uppgifter från Lantbrukets utredningsinstitut visade en användning i den kommersiella trädgårdssektorn som motsvarade ca 5 % av användningen inom jordbruket. Enligt Jordbruksverkets beräkningar för 1998, uppgick användningen inom trädgårdsnäringen till knappt 4 % av användningen inom jordbruket. År 1998 såldes till trädgårdsnäringen 59 ton växtskyddsmedel till ett värde av 32,3 milj. kr.

Handelsgödsel

Tabell 8.6 visar den totala försäljningen av handelsgödsel samt i vilka former som kväve, fosfor och kalium sålts. Observera att redovisningen avser vikten av den sålda varan och inte respektive näringsämne. Enkla kvävegödselmedel kan t.ex. innehålla mellan 15 och 46 % kväve.

Av tabellen framgår att användningen av enkla handelsgödselmedel totalt är betydligt större än användningen av sammansatta medel. De rena kvävegödselmedlen utgörs främst av kalksalpeter N 15,5 (15,5 % kväve), av kalkammonsalpeter/Axan (27–28 % kväve) samt av ammoniumnitrat N 34 (34 % kväve). Bland de sammansatta gödselmedlen är NP 26-4 (26 % kväve, 4 % fosfor) dominerande i gruppen NP-medlen, medan PK 11-21, NK 22-11 samt NPK 20-4-8 är dominerande i övriga grupper.

Den minskade försäljningen 2002/03 kan ha flera orsaker, bl.a. att övergången till ekologisk odling minskar användningen av mineral-

gödsel. Ekoarealen ökade från år 2002 till 2003 med 24 000 ha, varav hälften utgjordes av vall. Jordbruksverket och jordbruksnäringen driver tillsammans rådgivnings-kampanjen ”Greppa näringen” där huvudbudskapet är anpassad gödsling. Vid många rådgivningsbesök på djurgårdar framkommer att det går att utnyttja stallgödseln bättre och att kompletteringen med mineralgödsel kan dras ner. Viss påverkan på inköpen kan redan ha uppnåtts och på sikt bedöms effekten bli påtaglig.

Fodermedel

Produktionen av foderblandningar under 2003 samt råvaror ingående i dessa blandningar har minskat jämfört med föregående år. Mest minskade nötfoderproduktionen. Produktionen av foderblandningar i Sverige uppgick 2003 till 2 192 000 ton.

Som framgår av **tabell 8.8** används 51 % av den totala råvaruförbrukningen till produktionen av foderblandningar till nötkreatur. Ca 22 % används till svin och 21 % till fjäderfä.

Spannmål är den vanligaste råvaran i samtliga foderblandningar. I foder till nötkreatur används även mycket betmassa, raps och soja. Soja är efter spannmål den enskilt mest använda råvaran till svin och fjäderfä

Vid tolkningen av uppgifterna i **tabell 8.7** bör beaktas att användningen av köpfoderblandningar påverkas av den aktuella tillgången på fodersäd och för nötkreatur också av grovfodertillgången.

Om statistiken

Maskiner och redskap

Jordbruksverket genomför varje år sedan 1979 en undersökning om försäljningen av lantbruksmaskiner och -redskap. Fram till och med den undersökning som avsåg 1991 var dessa undersökningar totalundersökningar. Därefter har totalundersökningar genomförts intermitent. Den senast genomförda totalundersökningen avsåg 2000 medan undersökningar fram t.o.m. 2002 varit urvalsundersökningar.

Undersökningen grundas på angivna kata-

logpriser, vilket medför att hänsyn ej kunnat tas till eventuella rabatter. Mervärdesskatt ingår inte i tabelluppgifterna.

Förprovning av byggnader

Djurstallar får inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att byggnaden från början har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Detsamma gäller när ett stall eller en anläggning ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt, eller när en byggnad som förut använts på något annat sätt börjar utnyttjas som djurstall. Kraven på förprovning och besiktning av djurstallar finns i djurskyddsförordningen.

Länsstyrelsen förprövar djurstallet med hjälp av ritningar eller dylikt, och besiktigar stallet när det är färdigbyggt för att kontrollera att granskningsunderlaget har följts vid byggandet.

Förprovning krävs inte om antalet djur av berört djurslag efter den planerade byggnadsåtgärden understiger 5 hästar, 10 vuxna nötkreatur, 20 ungnöt, 10 vuxna svin, 50 slaktsvin, 100 tillväxtgrisar, 20 vuxna får eller getter, 500 fjäderfän utom strutsfåglar eller 3 strutsfåglar.

Statistik rörande förprovning av byggnader sammanställs fortlöpande av jordbruksverket.

Utsäde

Officiell statistik om använda utsädesmängder etc. saknas i stort sett. Däremot kan försäljningen av utsäde uppskattas genom statistik över certifierade kvantiteter från den officiella utsädeskontrollen. För denna gäller följande:

Utsäde av lantbruksväxter måste vara certifierat för att få släppas ut på marknaden. För köksväxtutsäde gäller krav på certifiering eller märkning som godkänt standardutsäde. Utsäde som har certifierats i annat land inom EES-området får importeras och säljas i Sverige utan krav på ny certifiering.

Certifiering av utsäde utförs av Statens utsädeskontroll. Certifiering av fröburna växtslag

får också utföras av fristående juridisk person som har förklarats behörig av Jordbruksverket.

Beslut om certifiering grundas på kontroll av generationssamband, officiell fältbesiktning, officiell provtagning, analys av frövaru- respektive knölkvalitet samt kontroll av sortrenhet och sortäktighet.

Certifiering innebär att utsädet godkänns för olika typer av användningar, t.ex. som förädlarutsäde, stamutsäde, certifikatutsäde och basutsäde.

Statistik rörande utsädescertifieringen sammanställs av Statens utsädeskontroll.

Fodermedel

I Jordbruksverkets foderstatistik redovisas tillverkade och importerade kvantiteter av foder för olika djurslag. Uppdelning sker på råvaru- användning, dvs. vilka råvaror som används i tillverkningen. I statistiken ingår inte foder som tillverkas på gårdsnivå eller importeras för eget bruk.

En liten del av foderbehovet täcks av importerade varor. Importen utgörs främst av proteinrika fodermedel som ingår i foderblandningar.

Ungefär hälften av fodertillgången, uttryckt i energiinnehåll, utgörs av kraftfoder.

Annan publicering

Uppgifter om *traktorer och skördetröskor* i jordbruket har redovisats intermittent av Jordbruksverket och SCB i Statistiska meddelanden, senast JO 30 SM 0001

Jordbrukarnas *investeringar i maskiner och redskap* år 2002 har publicerats på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Statistik och fakta.

Uppgifter om *förprovningar av jordbrukets byggnader* redovisas varje år i Jordbruksverkets verksamhetsstatistik.

Uppgifter om *certifierat utsäde* har publicerats på Statens utsädeskontrollns webbplats (www.utsadeskontrollen.se) under rubriken Statistik.

Uppgifter om *bekämpningsmedel i jord-*

bruket har publicerats på Kemikalieinspektionens webbplats (www.kemi.se) under rubriken Statistik.

Statistik över förbrukningen av handelsgödsel i jordbruket har publicerats på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Statistik och fakta.

Foderstatistik för 2003 publiceras på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Djur och veterinär.

Tabell 8.1
Antal levererade traktorer 1990–2002
Number of delivered tractors

År	Antal levererade traktorer	Genomsnittlig effekt på kraftuttaget. Kilowatt
2002	3 500	79,0
2001	3 600	79,1
2000	4 000	76,0
1999	4 000	76,7
1995	2 900	69,0
1990	3 988	60,7

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.2
Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1990–2002, milj. kr
Purchases of machinery and implements by the agricultural sector

	1990	1995	1999	2000	2001	2002
<i>Löpande priser</i>						
Traktorer och jeepar						
Egentliga traktorer	999	1 079	1 764	1 673	1 637	1 645
Övriga tillhörande gruppen traktorer	15	3	3	21	15	-
Jordbearbetningsredskap	262	152	182	224	207	176
Redskap för sådd, spridning m.m.	200	184	238	234	235	210
Redskap för skörd och tröskning	516	433	706	640	655	791
Vagnar	139	41	92	94	65	78
Torkar, kvarnar, silor m.m.	219	119	200	206	197	209
Potatis och rotfruktsredskap	67	100	82	77	81	77
Transportredskap och lastapparater ¹	179	170	282	292	281	276
Utrustning för mjölkning och mjölkhantering	64	110	118	164	210	259
Stallutrustningar	227	342	291	309	293	287
Bevattningsutrustningar	18	28	25	14	14	14
Diverse	73	56	78	75	97	84
Summa	2 978	2 817	4 061	4 023	3 987	4 107
<i>2002 års priser</i>						
Traktorer	1 459	1 260	1 978	1 760	1 683	1 645
Övriga maskiner och redskap	3 382	2 279	2 890	2 530	2 449	2 462
Summa ²	4 841	3 539	4 868	4 290	4 133	4 107

1) Exklusive vagnar.

2) Inklusive skattning med ledning av undersökning 1976.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.3
Antalet förprovade djurstallar under 2003
Number of pre-tested buildings for livestock

Område	Mjölkor	Di-kor	Övriga nöt	Suggor	Slakt-svin	Övriga svin	Övriga djur ¹
<i>Län</i>							
Stockholms	1	1	–	2	2	–	40
Uppsala	7	5	15	1	–	–	16
Södermanlands	10	4	22	–	2	–	31
Östergötlands	18	7	16	4	1	–	41
Jönköpings	21	12	50	–	–	–	25
Kronobergs	12	7	12	1	–	1	23
Kalmar	48	12	96	2	2	2	52
Gotlands	8	4	15	1	2	1	18
Blekinge	1	1	1	–	–	–	1
Skåne	19	8	14	23	7	2	62
Hallands	20	9	27	9	8	–	20
Västra Götalands	36	29	109	7	12	5	86
Värmlands	25	10	27	–	1	–	8
Örebro	3	5	8	2	3	–	12
Västmanlands	4	5	9	3	1	–	26
Dalarnas	11	4	6	1	–	–	2
Gävleborgs	5	1	12	–	–	–	8
Västernorrlands	13	6	22	–	1	–	6
Jämtlands	9	7	10	–	–	–	9
Västerbottens	10	2	20	1	3	–	4
Norrbottnens	7	–	9	–	–	–	10
<i>Hela riket</i>							
2003	288	139	500	57	45	11	500
2002	326	194	579	97	50	53	425
2001	387	223	597	101	61	47	393
2000	466	240	606	78	54	37	301
1999	518	205	536	49	50	16	191
1994/95	926	107	224	240	116	43	87

1) Hästar, får/getter, fjäderfä och pälsdjur.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.4
Total kvantitet certifierat utsäde 2001/02 och
2002/03, ton

Total quantity of state certified seed

Utsädesslag	Certifierat i Sverige		Importerat certifierat utsäde	
	2001/02	2002/03	2001/02	2002/03
Stråsäd				
Höststråsäd	66 635	63 979	659	852
Vårstråsäd	112 409	106 456	7 531	276
Foderväxter				
Baljväxter	10 633	9 871	822	374
Gräs	5 890	6 252	2 589	2 408
Övr. foderväxter	0	0	16	28
Betor	551	496	230	293
Olje- och fiberväxter	893	1 380	90	153
Köksväxter	43	24	0	0
<i>S:a fröburna växtslag</i>	197 054	188 458	11 937	4 383
Potatis	28 818	24 369	–	–

Källa: Statens utsädeskontroll.

Tabell 8.5

**Total försäljning av bekämpningsmedel till jordbruket.
Kvantitet verksam substans 1990–2002 och värde 1990–2000**
*Total sale of pesticides to agriculture. Quantities of active
substance and value*

Bekämpningsmedel	Totalt	därav			
		insekts- medel	svamp- medel ¹	betnings- medel ²	ogräs- medel ³
<i>Kvantitet verksam substans, ton</i>					
2002	1 711	30	163	39	1 479
2001	1 738	12	190	69	1 467
2000	1 652	17	186	52	1 397
1999	1 698	57	260	63	1 318
1998	1 629	27	226	74	1 302
1997	1 609	15	187	75	1 332
1995	1 224	17	133	67	1 007
1990	2 344	26	546	97	1 675
<i>Värde, milj. kr⁴</i>					
2000	697,1	45,4	173,4	62,8	413,5
1999 ⁵
1998	735,4	46,4	155,8	84,6	448,6
1997	720,9	38,7	123,0	72,5	485,8
1995	589,1	32,1	85,5	54,5	416,4
1990	752,1	50,7	101,7	57,3	542,4

- 1) Inklusive micronäringsämnen och baljväxtbakterier.
- 2) Förbrukning huvudsakligen inom utsädesbranschen.
- 3) Inklusive medel för tillväxtreglering.
- 4) Fr.o.m. 2000 tas ej statistiken fram längre.
- 5) Ingen undersökning gjordes.

Källa: Kemikalieinspektionen och Jordbruksverket.

Tabell 8.6**Förbrukning av handelsgödsel inom jord- och trädgårdsbruk 1990/91–2002/03, milj. kg***Use of commercial fertilizers in agriculture and horticulture*

	1990/91	1995/96	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
<i>Enkla gödselmedel</i>						
Kvävegödsel	685,4	555,9	571,0	579,4	509,3	509,0
Fosforgödsel	11,5	4,2	2,5	2,6	1,9	1,7
Kaliumgödsel	6,0	8,0	8,6	9,2	8,9	10,1
Svavelgödsel	–	–	0,8	0,6	0,5	0,3
<i>Sammansatta gödselmedel</i>						
NP-gödsel	42,8	56,4	45,2	44,5	44,5	42,2
PK-gödsel	74,3	62,6	39,1	33,5	29,2	26,7
NK-gödsel	18,6	13	11,9	20,2	12,2	11,1
NPK-gödsel	292,3	266,6	274,9	284,8	285,0	278,8
Totalt	1 130,9	966,7	954,0	974,8	891,5	879,9

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.7**Produktion av foderblandningar för alla djurslag samt råvaror ingående i dessa blandningar 1990–2003, 1 000-tals ton***Production of feeding stuff for all kinds of animals and raw materials incl. in these mixtures*

Råvara	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Havre, korn	514	460	323	272	369	352
Råg, vete	401	394	487	372	508	482
Annan spannmål ¹	33	115	85	103	140	149
Kvarnprodukter, inkl. majs gluten	..	189	165	117	105	93
Kokos	..	38	6	–	–	–
Raps, rybs, senap	..	239	281	243	255	215
Soja	..	307	306	277	310	269
Ärter, åkerbönor, lupiner	62	6	42	24	25	37
Andra vegetabiliska proteinfoder ²	..	109	155	112	132	159
Köttfodermjöl ³	37	25	24	5	3	3
Fiskmjöl	46	11	10	9	10	8
Fetter	30	56	45	47	44	45
Andra animaliska proteinfoder ⁴	–	7	18	18	24	25
Betmassa, melass	185	231	206	195	227	177
Mineralråvaror	..	71	66	71	83	87
Övriga råvaror ⁵	..	189	144	80	76	90
Summa	..	2 447	2 362	1 944	2 310	2 192

1) Fr.o.m. år 2001 inkl. vetekli, rågvete, havrekli och ris.

2) Fr.o.m. år 2001 exkl. solros men inkl. pot. protein o linfrö och majs.

3) Fr.o.m. år 2001 kött- och benmjöl.

4) Fr.o.m. år 2000 inkl. färska slaktbiprodukter, samt fr.o.m. 2001 inkl. grevar o. fiskbiprodukter.

5) Fr.o.m. år 2001 ingår enbart biprodukter ifrån öl, sprit o stärkelse.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.8

Produktion av foderblandningar för olika djurslag samt råvaror ingående i dessa blandningar 1990–2003, 1 000-tals ton

Production of feeding stuff for different kinds of animals and raw materials included in these mixtures

Råvara	1990	1995	2000	2001	2002	2003
<i>Blandningar för fjäderfän</i>						
Havre, korn	134,7	111,9	47,4	34,8	44,4	39,4
Råg, vete	174,7	177,2	209,7	181,7	224,5	222,2
Annan spannmål ¹	5,5	37,9	20,0	21,8	18,6	17,3
Kvarnprodukter	26,9	19,1	23,5	17,0	12,9	12,5
Raps, rybs, senap	9,8	17,1	24,9	22,4	24,0	23,3
Soja	16,3	79,5	81,0	71,5	86,5	81,1
Ärter, åkerbönor, lupiner	7,5	2,3	14,3	9,9	8,4	12,3
Andra veg. proteinfoder ²	–	3,5	5,8	1,3	1,9	2,2
Köttfodermjöl ³	9,7	7,8	12,0	0,0	0,0	0,0
Fiskmjöl	26,4	3,7	3,8	3,4	3,7	2,8
Fetter ⁴	13,3
Andra anim. proteinfoder ^{4, 5}	7,7	13,5	12,7	11,6	12,7	0,0
Mineralråvaror	21,7	28,8	27,0	28,8	31,6	30,4
Övriga råvaror ⁶	22,1	20,0	14,6	10,8	9,6	13,1
Summa	463,0	522,3	496,7	414,9	478,8	469,8
<i>Blandningar för svin</i>						
Havre, korn	225,1	189,6	104,9	80,6	113,9	110,8
Råg, vete	146,9	121,7	132,3	67,2	148,7	149,0
Annan spannmål ¹	13,0	55,8	21,9	28,2	42,8	37,5
Kvarnprodukter	83,5	87,2	55,6	26,6	28,1	28,7
Raps, rybs, senap	49,3	60,7	31,4	26,9	39,4	35,7
Soja	25,6	69,5	46,5	48,1	64,1	59,6
Ärter, åkerbönor, lupiner	27,9	2,9	14,3	7,1	10,5	17,6
Andra veg. proteinfoder ²	–	12,7	22,8	4,8	3,1	3,9
Köttfodermjöl ³	26,5	14,6	10,1	0,0	0,0	0,0
Fiskmjöl	19,3	6,8	5,6	5,1	5,4	4,3
Fetter ⁴	3,0
Andra anim. proteinfoder ^{4, 5}	6,3	10,1	4,1	3,9	4,4	0,7
Mineralråvaror	15,2	21,0	14,8	17,7	22,1	22,6
Övriga råvaror ⁶	43,2	38,0	22,4	8,6	17,1	16,2
Summa	681,8	690,6	486,7	324,9	499,7	489,5
<i>Blandningar för nötkreatur</i>						
Havre, korn	154,3	148,0	158,2	142,3	195,2	186,5
Råg, vete	79,8	83,9	123,8	97,8	112,4	88,5
Annan spannmål ¹	14,6	16,5	36,1	45,4	68,5	80,3
Kvarnprodukter	73,3	75,6	75,0	61,4	43,0	39,6
Kokos	17,1	37,7	5,7	–	–	–
Raps, rybs, senap	111,6	160,5	224,0	193,1	190,5	155,6
Soja	84,5	156,8	170,1	155,1	157,6	123,2
Ärter, åkerbönor, lupiner	26,8	0,6	9,1	7,0	5,7	7,2
Andra veg. proteinfoder ²	0,1	92,9	124,7	103,3	131,7	151,5
Köttfodermjöl ³ , fiskmjöl	1,0	–	–	–	–	–
Fetter	15,8	30,6	26,8	29,1	24,9	27,0
Andra anim. proteinfoder ⁵	–	6,5	3,2	4,7	5,1	4,8
Betmassa, melass	181,1	215,5	191,2	184,1	212,2	164,9
Mineralråvaror	18,2	20,0	22,6	22,1	25,9	25,1
Övriga råvaror ⁶	118,7	130,1	104,7	54,5	50,5	63,5
Summa	896,9	1 175,2	1 275,2	1 100,0	1 223,2	1 117,7
<i>Blandningar för häst m.fl.</i>						
	..	58,4	103,9	104,6	108,7	115,3

1) Fr.o.m. år 2001 inkl. vetekli, rågvete, havrekli och ris.

2) Fr.o.m. år 2001 exkl. solros men inkl. pot. protein o linfrö och majs.

3) Fr.o.m. år 2001 kött- och benmjöl.

4) T.o.m. år 2002 redovisades fetter under andra animaliska proteinfoder.

5) Fr.o.m. år 2000 inkl. färskta slaktbiprodukter, samt fr.o.m. 2001 inkl. grevar o. fiskbiprodukter.

6) Fr.o.m. år 2001 ingår enbart biprodukter ifrån öl, sprit o stärkelse.

Källa: Jordbruksverket.